

**Adnotationes || Et Meditationes || In Evangelia Qvae || In
Sacrosancto Mis-||sae Sacrificio || Toto Anno || Legvntvr;||**

Nadal, Gerónimo

Antuerpiæ, M. D. XCV.

Dominica V. post Pascha.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78158)

DOMINICA QVINTA

POST PASCHA.

Orationis perfectio docetur.

IOAN. XVI.

ANNO XXXIII.

In cxxiiij. imaginem adnotatiuncula.

cxxiiij.

106.

- A. Ibidem docet Christus Discipulos perfectionem orationis quam essent habituri.
- B. Confessus Christi ad dexteram Patris, ut intelligamus omnia nos impetraturos à Patre per Filium.

- C. Significantur in splendore splendores aeterni in quibus generatus est à Patre Filius. Psal. 110.
- D. Incarnatio, in qua predestinatio Christi intelligitur.

EVANGELIUM MISSÆ.

IOAN. XVI.

Amen amen * dico vobis, si quid petieritis à Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modò non petistis quidquid in nomine meo. Petite, & accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum. Hæc in proverbijs locutus sum vobis: venit hora cum iam non in proverbijs loquar vobis, sed palàm de Patre annuntiabo vobis. In illo die in nomine meo petetis: & non dico vobis quia ego rogabo Patrem de vobis; ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis, & credidistis quia ego à Deo exiui. Exiui à Patre, & veni in mundum: iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem. Dicunt ei Discipuli eius; Ecce nunc palàm loqueris, & proverbium nullum dicis. Nunc scimus quia scis omnia, & non opus est tibi ut quis te interroget: in hoc credimus quia à Deo existis.

ADNOTATIO.

A. Christus docens perfectionem orationis: Ibidem locus ubi eodem capite ostenderat Christus illustriorem spiritus sapientiam datum iri discipulis, postquam ipse resurrexisset, ascendisset in celum, & Spiritum sanctum in illos misisset. Addit verò nunc fore illis omnia quæ ad fidei plenitudinem spectarēt per Spiritum sanctum aperta, nec interrogaturos, vel oraturos ut solebant, hoc est imperfecte.

B. Sedet Christus ad dexteram Patris in celo: orant verò Apostoli Patrem, sed manu designantes Christum, ut qui nomine eius Patrem orent. Significatur autem nova orationis perfectio, qualem antea non habuerant Apostoli: ex maiori enim intellectus luce, & voluntatis per-

fectiore in Deum affectu, nova ratio orationis emanat & efficacia; quæ facit, ut sola hæc videatur esse oratio, non fuisse superiores. Propterea dixit Christus: Non petistis usque modò: confirmo tamē simul futurum, si quid petieritis perfecte in nomine meo, id est in virtute omnium mysteriorum meorum, quæ erant tunc completa, si per plenitudinem meriti mei, quod omnia sitis accepturi quæ ad nomen meum illustrandum petieritis à Patre: hanc orationis rationem, hanc perfectionem hactenus non habuistis; incipite iam hinc illa exerere, illi assuescere, hac doctrina & luce, quam nunc potestis accipere, bene animati.

D. C. Annunciatio & incarnatio Verbi divini:

diuini: nam is fuit vnus exitus à Patre temporalis, cum quo coniunctus est æternus exitus, qui est generatio à Patre æterno. Hos exitus aperte pronuntiat Micheas s. cap. Et egressus eius (numero plurali, vt Hebraice est, & in Septuag.) ab initio à diebus æternitatis. Vnus enim egressus plane est ab initio à diebus æternitatis, æter-

nus scilicet, alius in prædestinationis excellentia: primogenitus enim est Christus omnis creatura, est prædestinatus filius Dei, tum temporalis missio processit à Patre, qui est principium absque principio, & à sua æternitate misit Filium, pro temporis plenitudine à se constituta.

MEDITATIO.

Venite, fratres, ad vim perfectionemque orationis intelligendam ex ore IESV, æternæ omnipotentis Patris sapientia. Docuerat quidem Discipulos suos excellentissimam orationem; quid igitur expectare ex præsentis orationis doctrina debemus? Summam cum illa, & salutaribus orationibus, virtutem & efficaciam esse copulatam ostendit Discipulis suis Dominus, quodque ad illud vsque tempus non orassent in eius nomine, vel quod tenuiter id fecerant, vel quod facere non puerant adhuc perfectè, quia mysteria æconomia Christi, per quæ petendum est, nondum erant consummata; vel omnino idonei non erant ad petendū per crucis Christi & passionis mysteria, qui adhuc illa non intelligebant. Docet ergo quo pacto essent petaturi, in eius videlicet nomine. Quid iam id non fecerant Apostoli? Ex Christi quidem institutione & præcepto fecerant; sed ita fecerant, vt collatione eius doctrina & lucis quæ nunc illis offerebatur, in nomine IESV nō videretur orasse. Accepistis igitur præclaram illam lucem orationis, & vim diuinam, o beati Apostoli, hac Christi doctrina: sumus nos vestre prædicationis & Apostolatus filij; docece nos, oramus per Christum IESVM, quemadmodū in nomine eius orare debemus: doce tu nos omnium nomine beatissime Petre Apostolorum Princeps; quod, obsecro, est nomen Præceptoris tui, in quo petere à Patre debemus in oratione? Est primum eius nomen ineffabile יהוה Iehoua

Hoc nomen, hanc diuinitatem & in æterna generatione dedit Filio Pater, & in incarnatione communicauit atque vniuit illi humanitati in Filio: hinc omnia Christi opera creata, omnes actiones, passionis, mors ipsa vim accepit infinitam, Dei enim erant hæc omnia per illam humanitatem: quare summa hæc est virtus, ad quam ex alijs semper est penetrandum. Aliud est nomen Christi יהוה Elohim, id est Deus, quod propterea ineffabile non est (vt nec alia Dei nomina) quod virtutem significet aliquam à nobis ex Dei effectu intelligibilem. Est igitur hoc nomen actionis Dei infinitæ, vt יהוה Schaddai omnipotentia, siue infinitæ abundantia & miserationum, יהוה Adonai Dominij & auxiliij infiniti. Itaque vim item accipiet vestra oratio, si innitatur actioni, potentia, dominationi, & auxilio Christi infinito. Alia porro nomina Dei similiter exponentes, ex singulis singularem vim accipite orationis in Christo IESV. Ad hæc in nomine יהוה Emmanuel læto animo orate Patrem, est enim nobiscum Deus filius, est homo Dei filius, qui lusit in orbe terrarum coram Patre, & iucundè quidem lusit exercendo suæ æconomia diuina mysteria, mortem etiam oppetēs pro nobis summa cum animi promptitudine atque alacritate; qui posuit in suis delicijs esse cum hominibus, & pro mortalium salute pati, & crucē subire. Hic est nobiscū, in quo cum perpetuō sint Pater & Spiritus Sanctus, simul nobiscum cū illo est vniuersa Trinitas superbenedicta. Hoc nomen Christi facite vobis familiare, illi vos dedite, o filij, per illud orate: sed nomen IESV adiungite, magnum illud, potens, & admirabile nomen, nobis propitiū & salutare, Dæmonibus inimicum & formidabile, cui flectitur omne genu, caelestium, terrestriū, & infernorū; per quod omnia nomina Dei, omnes eorum virtutes vobis conciliantur; quod cordium vestrorum lumen caeleste

Præf. 8.

Phil. 2.

Gen. 1. tetragrammaton, cuius significatum per x̄p̄os
Eph. 3. bis ego in epistola mea indicaui: vt Euange-
Mat. 26. listæ, & alij noui testamenti scriptores, tum
Eph. 3. Ecclesia Christi, non tantū in veteri testa-
Phil. 2. mento, sed etiam nouo, quoties ex veteri oc-
currit nomen tetragrammaton, non ipsum,
sed eius loco nomen Adonai, vel x̄p̄os, vel
Dominus, scribunt. Hoc est primum nomen
Christi, per quod, eiusque significationem,
Patrem orare debemus, per quod vim diuinam
accipere, & orationis, & omnium actionum.

caeleste est, virium diuina restauratio, ignorā-
tia sancta illuminatio; quod nostra est sapiē-
tia, iustitia, sanctificatio ac redemptio; atque
adeo omnia in omnibus adimpletur IESVS:
ex quo scilicet omnis virtus, omnis perfectio,
omne bonum in omnes deriuatur, ac in om-
nibus consummat spiritus plenitudinem: in
quo omnes thesauri sapientiae & scientiae, bo-
nitatis, & misericordiae, & salutis aeternae abs-
conditi sunt: verè enim IESVS ipse est
Deus absconditus, Deus Israël Saluator. Hoc
nomen, hunc IESVM alitè cordibus vestris
recipite filij, hinc vires accipite spirituales,
vnde ad Patrem accedatis, per quem petatis
quicquid petitis à Patre: illud simul adhiben-
tes nomen & obsecrationem, qua IESVS
ipse in caelis apud Patrem vitur. Non solum
enim inter nos vitam viuens mortalem ob-
tulit Deo Patri labores suos, passiones, cōtu-
melias, vulnera, mortē, alia mysteria suae oeco-
nomiae omnia, sed nunc idem facit, cōtinen-
ter apparēs vultui Dei pro nobis: ipsum enim
habemus in caelo Pontificem aeternum secū-
dum ordinem non Aaron, sed magni illius
Melchisedech, habemus aduocatum & inter-
pellatorem; offert enim se continēter apertè
pro nobis inuentum, & impassibile, & san-
ctum sacrificium, vnica illius perfectissimae
oblationis cruentae atque passibilis viam &
diuinam memoriam & repraesentationē; qua-
le nos docuit sacrificium in Missa offerre pro
vuis & defunctis in mysterio. Hoc igitur se-
ctamini nomen, & rationem petendi à Patre
per Missae sacrificium, per mortē & passionē
Christi, per omnia eius & mortalis & immor-
talis mysteria: his nitimini in petitionibus ve-
stris, non vestris meritis; etiam si Sanctorum
meritis, tum etiā vestris vti potestis; nō quasi
vestrae virtuti innitami, sed Dei, qui sua do-
na voluit nostra esse merita in Christo, & ra-
tiones orationis exaudiendae: neque enim non
in nomine Christi petitis, siquid per merita
Matris eius sacrosanctae, si per Sanctorū me-
rita postulatis. Petite simul in nomine Chri-
sti, quod nomē incarnationis Christi myste-
riū ostēdit, & vnionis gratiā illam infinitam.
Est enim Christus vnctus: sed à quo vnctus? à
tota Trinitate: quo oleo? Spiritu sancto & vir-

tute: quibus verbis summa illa vnio hyposta-
tica significatur, qua verbum caro factum est,
& habitauit in nobis. Hae igitur sint vobis
praesidia & vires, quibus orationes & petiti-
ones vestras fulciatis. Verū audite: haec tā su-
blimes obsecrationes, (ex quibus alias omnes
intelligere potestis) haec tā efficax petitionis
virtus obrinebit quae petetis omnia, modò
gratiarum actiones simul coniungatis; tum
alia addatis quae Christus orationi addēda esse
docuit, pietatem, fidem, perseuerantiam, & fi-
nem Deo dignū: neque enim omnis qui di-
cit, Domine, Domine, ipse intrabit in regnū
caelorum: neque rursus qui in nomine Christi
vtrunque petit, is continuo consequitur quae
expetit. Illud etiā sciatis, opera bona quae fe-
ceritis Christi voluntatem sequuti, ea magnū
habere momētū, vt in nomine Christi petē-
tes petita recipiatis. Fuit salutaris nobis hac
tua expositio doctrinae Christi, Petre sanctissi-
me; sed obsecro te vt mihi declares praeterea,
quo pacto verba illa intelligantur, quae hoc
Euangelium praecedunt; In illo die nō roga-
bitis me quicquam. Voluit bonus IESVS,
antequā perfectum orandi modum nos do-
ceret, dedocere imperfectiones nostras. In die
illo me non rogabitis quicquam: quo die?
Quando scilicet iterum videbo vos, & gaude-
bit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo
tollet à vobis: quādo apertus vobis fuerit sen-
sus vt intelligatis scripturas, cū Spiritū san-
ctum accipietis, qui vos docebit omnem ve-
ritatem: tunc quas vobis innuo cognoscetis
vestras imperfectiones petitionū & interro-
gationum praeteritarum, & totam meditatio-
nis atque orationis rationem mutabit. Per-
cipietis enim illa multa quae modò nō pote-
stis portare, atque vt mei cognitionem perfe-
ctam accipietis, ita non petetis vel interroga-
bitis me quicquam: ex maiori enim luce ille
ego quem prius cernebatis, illustrior vobis
videbor: quare faciam ego, faciet Spiritus san-
ctus, vt plenitudinem scientiae accipiat. Pro-
pter haec omnia mysteria agimus gratias quas
possumus maximas Deo. Tibi item magnas
Pastor noster & Patrone singularis Petre, &
dicimus IESV Christo cum Ioanne Apo-
stolo, Amen, Amen.

ASCEN-

ASCENSIONEM CHRISTI

PRÆCEDENTIA PROXIME.

MAR. VLTIMO. LVC. XXIIII. ACT. I.

In cxxxv. imaginem adnotatiuncula.

cxxxv.

147.

A. Vltima apparitio Christi in canaculo montis Sion, vel vltima principium. B. Christus discumbit cum Apostolis. C. Exprobrat incredulitatem præteritam aliquorum, edicit ipsis vt eat in mundum vniuersum &c. D. Circuli porro designantur qua continet Euāgelij, & primum quidem docentur fidem, & baptizantur credentes. E. Dæmonia eijciunt.	F. Loquuntur linguis. G. Serpentes tollunt: vt Paulus, qui viperam exiecit in ignem. H. Si mortiferum quid bibunt, non eis nocet, vt Joāni. I. Super agros manus imponunt, & eos sanant. K. Spectant ad curiositatem Apostoli, a qua deterret eos Christus. L. Educit eos in montem Berthaniam versus, dicens secum pompam Angelorum & animarum.

EVANGELIUM MISSÆ.

MAR. XVI.

LVC. XXIIII.

ACTOR. I.

NOuissimè^a autem^b recumbentibus illis vndecim apparuit, & c^c exprobrauit incredulitatem eorū & duritiam cordis, quia ijs qui viderant eū resurrexisse non crediderunt. Et dixit eis; Euntes in mundū vniuersum, prædicate Euāgelium omni creaturæ: qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui verò non crediderit, cōdemnabitur. Signa autē eos^d qui crediderint hæc sequentur; In nomine meo^e Dæmonia eijcient, ^flinguis loquetur nouis, ^gserpētes tollēt: & si^h mortiferū quid biberint, nō eis nocebit: superⁱ agros manus imponent, & bene habebunt.

Et conuescens, præcepit eis ab Hierosolymis ne discederent, sed expectarent promissionem Patris. Quam audistis, inquit, per os meum: quia Ioannes quidem baptizauit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu sancto non post multos hos dies.

vos autem sedete in ciuitate, quoadusque induamini virtute ex alto.

Igitur qui conuenerant, interrogabant eum, dicentes; Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israël? Dixit autem eis; Non est vestrum nosse tempora vel momenta qua Pater posuit in sua

MAR.

potestate; sed accipietis virtutem
superuenientis Spiritus sancti in vos,
& eritis mihi testes in Hierusalem, &
in omni Iudaea, & Samaria, & usque
ad ultimum terræ.

Eduxit autem eos foras in
Bethaniam.

Et Dominus qui-
dē IESVS postquā
locutus est eis,

Et cum hæc dixisset,

ADNOTATIO.

August.
de cōsen-
su Enag.
li. 3. c. 23.

Fuit hæc penultima apparitio in canaculo
montis Sion, vel ultime principium post-
quam à Galilea redierant Discipuli Hierosoly-
mam, & inisset eos IESVS in ciuitate sede-
re, donec inueneretur virtute ex alto: hinc enim
eos versus Bethaniam duxit Christus, in montē
Oliueti, unde ad Patrem ascendit.

B. Christus mense assidens cum undecim A-
postolis. Cōtemplare Christi maiestatem & glo-
riam, Discipulorū fidem & animi deuotionem.
Comedit igitur & bibit cum Apostolis quo die
ascensurus erat: prius tamen quā cibum cape-
ret, illis dedit sanctam Eucharistiam; quod pie
credi potest fecisse Christum quoties cum disci-
pulis post resurrectionem manducauit & bibit.

C. Ad prandium exprobrauit Christus non-
nullorum præteritam incredulitatem, ad eorum
& nostram fidei confirmationem; quasi nobis
præcipiens, qui cum non vidimus resurrexisse,
ut is & qui viderunt, & qui non videntes cre-
diderunt, credamus: quibus verbis dedit Chri-
stus vim fidei quæ nos attingit. Porro non vide-
tur alienum dicere prandium; nam eodem die
ascendit Christus, postquam cum discipulis mā-
ducauerat: quare cena non videtur fuisse: con-
suetudo autem antiqua erat Iudæis bis in die ci-
bo refici; nam coruus Eliæ 3. Reg. 17. panem &
carnes mane detulit & vespere; & ad mare Ti-
beriadis ad prandium inuitat Discipulos Chri-
stus. Edixit verò illis ut eant in mundum vni-
uersum, & prædicet, &c. Circulus porro designā-
tur quæ continet Euangelium.

D. Et primo quidem docentur fidem & cre-
dunt, deinde baptizantur Catechumeni partim
verò merguntur in fontem, partim effunditur
in capita Catechumenorum aqua, ut significetur
varius ritus Ecclesiæ. Porro infantes iuræ diui-
ni interpretatione, quod traditione accepit Ec-

clesia, credunt, ubi legitime baptizantur, in fide
Ecclesiæ, quæ supplet eorum fidei actum, quæ non
habent; habitum dat sacramentum, & facit
fideles. Describuntur alijs circulis quæ prædixit
Christus consequutura eos qui crediderint. Non
dixit, qui crediderint & baptizati fuerint, nam
& credentes non baptizatos hæc signa sequi po-
terant; loquutus est enim Cornelius linguis, &
sui ante baptismum. Fides porro facultatem ha-
bet signorum, ubi signorum est necessitas; quem-
admodum initio Ecclesiæ non solum vniuersalis
ex scripturis sacris accepimus, sed in principio
particularium, ut in historijs particularium ec-
clesiarum legimus, & in noui orbis atque India-
rum videmus. Idem apud Ioannem prædixit
Christus; Amen amen dico vobis, qui in me
credit, opera quæ ego facio & ipse faciet, & ma-
iora horum faciet. Significauerat verò faciendā
signa ubi necessaria ea essent propter increduli-
tatem; Non creditis, inquit, quia ego in Patre,
& Pater in me est? alioqui propter opera ipsa
credite: subdit autem ea quæ diximus. Idem ex-
ponit Paulus; Lingue, inquit, in signum sunt, nō
fidelibus, sed infidelibus; prophetiæ non infide-
libus, sed fidelibus.

E. Primum igitur signum Daemonum eiec-
tio est, quæ in circulo representatur.

F. Multitadini loquitur credens fide muni-
tus, & dono spiritus ornatus linguis varijs, Dei
magnalia & Christi eius.

G. Excussit Paulus in ignem viperam quæ
eius manum inuaserat in insula Melita post
nausfragium.

H. Bibit venenum lethiferum Iōānes Evan-
gelista absque ullo detrimento.

I. Imponuntur manus super infirmos virtu-
te fidei in nomine IESV, & sanantur infirmi.
Similium signorū erat etis in fide, & est adhuc,
sicuti

scribi necessarium esset, vel omnino ad Dei maiorem gloriam spectaret miraculum, vel ad manifestandam Sancti alicuius viri virtutis excellentiam, aut etiam opportunum esset diuina voluntate. Simul intelligimus mystice efficacia esse datam fidelibus & pijs hominibus ad opera spiritualia designanda: nam & Demones eijciunt, cum prauos homines à peccato reuocant; linguis loquuntur, ubi ex spiritus abundantia singulari quadam luce & efficacia de rebus diuinis & spiritualibus verba faciunt; tollunt serpentes, quando & à se, & ab alijs Damonum impetibus abigunt & frangunt; illud etiam & in se effequentur, & in alijs efficiunt, ut si quid mundus, si quid caro in animam infuderit veneni, id ut ne noceat: tandem sanant p̃i suas infirmitates spirituales & aliorum in nomine IESV Christi. Addidit autem IESVS, ne ab Hierosolymis discederent, sed sederent in ciuitate, quousque induerentur virtute ex alto: & expectaret Spiritus sancti aduentum, quo, & igne, essent illis paucis diebus baptizandi.

R. Inde verò occasionem accipientes Discipuli, qui audierant, qui essent credituri, eos signa facturos amplissima, & Spiritus plenitudinem esse accepturos, spectarunt ad terrenum regnū, quibus spirituale promittebatur & caeleste; & plane existimarunt, curiose quidem, esse sibi de fine seculi interrogandum. Ad hunc igitur sensum respondet Christus, ac prohibet illam curio-

sitatem quam videbat & in Discipulis tunc esse, & in alijs esse futuram. Non est, inquit, vestrum nosse tempora vel momenta qua Pater posuit in sua potestate.

L. Postquam IESVS precepta dederat Apostolis, eduxit eos cum alijs Discipulis versus Bethaniam, in montem Oliueti: ita enim interpretari possumus illud; Eduxit eos foras in Bethaniam: rationem scilicet itineris explicat Lucas; iter accepisse Christum quā ad Bethaniam itur, sed substituit tamen in montis Oliueti vertice, unde ascendit ad Patrem. Nam certum est, consentientibus omnibus interpretibus, ex monte Oliuarum ascendisse Christum in calum, non è Bethania. Contemplare verò Christi diuinam potentiam in hostili ciuitate, ubi ante quadragesimum primum diem fuerat cum summa ignominia & cruciatu necatus, media luce per totam urbem educere ipsum palam Discipulorum multitudinem per portam auream, pandere ante eos viam superne, alijs non conspicuum, transire verò Discipulos iuxta templum, ubi solebat esse hominum concursus perpetuus & frequens, progredi ad illustrem & imminetentem vrbi montem, nec quisquam aut comouetur, aut impedire cogitat vel audet concursum vel multitudinem. Voluit videlicet tunc pati Christus, nūc gloriose ad Patrem ascendere Dominus cali & terra.

Luc. vii.
Act. i.

Ss ASCEN-

ASCENSIO CHRISTI IN CÆLVM.

MAR. XVI. LVC. XXIIII.

IOAN. XXI. ACTOR. I.

In cxxvi. imaginem adnotatiuncula.

cxxxvi.

148.

A. <i>Intelligitur peruenisse ad verticem montis Oliueti cum celesti catu.</i> B. <i>Hinc cum omnium in se oculos animosque conuersos cerneret, benedicens eis, ascendit in cœlum.</i> C. <i>Splendidissima exceptus nube ab oculis eorum eripitur: pompa Angelorum & animarum coniungunt sese plurimi Angeli è calo, qui in iubilo & voce tube venientem excipiunt.</i>	D. <i>Apostolis intuentibus in calum euntem,</i> E. <i>Duo à Angeli candida veste insignes prænunciant Christum pari maiestate & gloria ad iudiciũ vniuersale esse venturum.</i> F. <i>Reuertunt domum, & sunt assidue in templo, laudantes & benedicentes Deum, quod non potuit imago exprimere.</i>

EVAN-

DE CHRISTI ASCENSIONE.
EVANGELIUM MISSÆ.

483

LVC. XXIII. MAR. XVI. IOAN. XXI. ACTOR. I.

^a & eleuatis manibus
suis benedixit eis.
Et factum est ^b dū be-
nediceret illis.

recessit ab eis,
& ^b ferebatur in calū.

assumptus est in
cælum,

& sedet à dextris
Dei.

vidētibz illis eleuatus
est:

& ^c nubes suscepit eū
ab oculis eorum.

Cumq; ^a intuerentur in
cælum euntē illū, ecce
^c duo viri astiterunt
iuxta illos in vestibus
albis; qui & dixerunt;
Viri Galilei, quid statis
aspicientes in cælum?
Hic IESVS qui assum-
ptus est à vobis in calū,
sic veniet quemadmodū
vidistis eum euntē in
cælum.

Tunc
reuerſi sunt
Hierosolymam
^f à monte qui vocatur
Oliueti, qui est iuxta
Hierusalē, Sabbati ha-
bens iter.

Et ipsi ^e adorantes
regressi sunt
in Hierusalem.

Et erant semper in tē-
plo laudantes & bene-
dicentes Deum. Amen.

Illi autem profecti
prædicauerūt vbi-
que, Dominoco-
operante, & sermo-
nem confirmante
sequentibus signis.

Sūt autē & alia multa
qua fecit IESVS, quæ
si scribatur per singula,
nec ipsū arbitror mi-
dū capere posse eos, qui
scribendi sunt, libros.

Sunt autem & alia

SS 2

ADNO

Ad^a verticem igitur montis cum pervenisset, constitit Christus, constitit tota Angelorum & sanctarum animarum caelestis pompa: nec mora, cum intenti in eum orafixissent Apostoli & Discipuli, ac corda recrearent dulcissimo eius conspectu, expectantes eius in calu ad Patrem ascensionem, incepit bonus ac sanctus IESVS eleuatis in Discipulos manibus illis benedicere.

B. Et factum est cum illis benediceret eleuatus in aera propria virtute ferebatur in calum; circumfusa sequebatur Angelorum & animarum multitudo: suscepit autem illum nubes à Discipulorum oculis. O benigne & omnipotens Domine IESV, benedic & nobis. Num vnā habuisti dumtaxat benedictionem? Benedixi & tunc vobis: Ecclesia, & meam effundo continenter in eas animas benedictionem & dona, quae similiter se comparant me iuuante, atque erant Discipuli tunc comparati.

C. Suscipitur à candidissima atq; amantissima nube IESVS in qua obuiā ei procefferat è caelo caelestis militiae exercitus innumerabilis: his se cōiungunt Angeli qui Christū è terris ad calum sequebantur, & sancta anima: laudant omnes Deum, celebrant caelesti prae dicatione & iubilo totam vitā, mortis, ac resurrectionis, & ascensionis Christi dispensationem, vniuersa miracula, doctrinā, mysteria omnia hominis Dei Christi IESV laudibus in calu, & in omnem diuinitatem efferunt. Accurrunt qui elementa & species creatas gubernant Angeli; hi, & qui orbis omnes mouent, obsequium & laudem Deo & Domino suo offerunt praeferunt. Penetratis omnibus calis, constitit ad summam Empyrei calis altitudinem IESVS, ubi ad dexteram Patris omnipotentis asedit; prouehens videlicet humanitatem ad diuinitatis usque dignitatem, possessionē, atque auctoritatem: distribuit singulis Sanctis suas glorie sedes, parat venturis, regnat in caelo gloriosissime, à caelo in orbem terrarum potentissime. In ascensu autem orta voces Angelorum è caelo obuiam venientium; Quis est iste qui venit de Edom tinctis vestibus de Bosra? Respondetur ab omnibus Angelis & Sanctis: Hic est formosus in stola sua, gradiens in multitudine fortitudinis suae. Contra hi illis imperant; Attollite verò portas Principes vestras, eleuamini porta aeternales, & introibit Rex gloriae. Respondent exultantes Angeli; Quis est iste Rex gloriae? Alij omnes simul in iubilo; Isse est Rex gloriae; Domi-

nus virtutum ipse est Rex gloriae.

D. Sed quid Apostoli & Discipuli interea? Intuebantur cum summa animi & admiratione & iucunditate euntem in calum IESVM; illorum enim mentem, cor, & spiritum trahēbat suauissime secum in calum benignus IESVS: ipsi autem laudabant & glorificabant in iubilo mentis suae Christum IESVM, & adorabant, Et cum esset ab eorum conspectu in nubem receptus Christus, fixo tamen obuiū in calum mentem intendebant.

B. Quod cum facerent, ecce astant illis duo Angeli virorum figura & forma, vestibus albis talaribus ornati: hi eos reuocant ab illa oculorum intentione, & docuerunt in ipsis esse Christum ut promiserat, è caelo usque in ipsis viuere, in ipsis operari: hanc esse expectandam & amplectendam praesentiam, illam corpoream non esse tunc necessariam: eam exhibiturū esse Christum in fine seculorum, cum ad iudiciū veniet similiter atque nūc ubi in calum profectus est, propria scilicet virtute, in nube in corpore glorioso, cum pastoris suae clarissimis ciuitatibus, cum omnibus Angelis & sanctis suis, montē eundem Oliuarum superne occupans: in terra autem cum eis futurum & cū Ecclesia, realiter quidem, substantialiter, & inuisibiliter in sacra Eucharistiae Sacramento; inuisibiliter item sua virtute in sanctis animabus, nonnunquā etiam visibiliter. Confirmati & edocti ab Angelis Apostoli ingenti fuerunt gaudio delibuti, gratias egerunt Angelis reuerenter, calum hī repetunt corpore exuti, Apostoli & Discipuli redeunt Hierosolymam letitia magna exultantes: narrant omnia Maria Matri Virgini benedictae, narrant cunctis mulieribus; quamuis illa in spiritu praesens omnia viderat: nisi velimus affuisse praesentem in montem, & beatam Virginem Matrem, & sanctas mulieres, quā ascendit in calum IESVS; quod pie meditari possumus & contemplari, etiam si nihil hac de re in scriptura legamus.

F. Illis verò diebus pleni sse Apostoli & Discipuli, expectantes Spiritus sancti aduentum, versabantur quotidie in templo, laudantes & benedicentes Deum (huiusmodi verò non potuit exprimere imago) nec quisquam illos impediebat vel abigebat, ita volente & disponente Christo, donec acciperent Spiritus sancti virtutem, qua robur induerent diuinum & constanter aduersus persequutores omnes.

MEDI-

E Gredimini adhuc semel filia Sion celestis, & veri mysteriorum Christi contemplatores, & videte Regem vestrum ad suum regnum caeleste gloriosissimo triumpho ascendentem. Sed quid ego vos euoco? video enim vos continenter cum Rege vestro fuisse, contemplatos esse, & diuinis laudibus celebrasse eius de caelis descensum in vterum Virginis sacrosanctae, tum de Virginis vtero natiuitatem in hunc mundum, Angelorum iubilum, & caelestes hymnos & illic & hic audiuisset, ad vitae eius odorem & actionum cucurrisse, eas omnes in corde vestro conseruasse studiose & deuote. Substitistis verò in sponsi vestri cruciatibus, passione, & morte; fuistis illis angustijs conflatae acerbissimis, & sponso commortuae & conspectae; veram sumi mortificationem de Christi poenis & morte spiritali experientia comperistis. Resurrexistis autem cum Christo, mysteria illa multa & magna post resurrectionem Domini vestri intellexistis. Adest iam dies ille optatissimus, pretiosior longe dies quam aurum & obritzum, quam lapis omnis pretiosus, ac dulcor melle omni & fauo: huius diei lux terram caelo coniungit. Sed exponite mihi, obsecro, sorores nostrae, animae Christo dilectae, quae frequenter laetam hanc celebratis solennitatem, quae cum Christo in caelum subinde ascenditis, cum ipso considerare in caelestibus soletis, exponite Christi ascensionis mysteria; nec mea indignitatem respiciatis: atque adeo oro vos ut à Christo Domino impetretis, ne mea socordia vestra impediat eruditionem. Audite igitur fratres. Ascensiones dedit Dominus Deus, & certas exaltauit vias, non solum in corde hominum, sed etiam Angelorum; verum eorum qui auxilium in Deo ponunt: solus Deus, solae personae diuinae ascendere non possunt, quum sit Dei infinita celsitudo. Potuit Lucifer ascendere & beatus esse; verum fuit eius ascensionis libido peruersa & pestilens; non enim posuit in Deo, sed in se auxilium. Dixit enim in corde suo; Ascendam ad beatitudinem, conascendam super astra caeli, exaltabo solum meum super omnes Angelos, proueham meam gloriam, sedebo in monte testamenti, sublimitatem meam & solum erigam, conuentum meum habebo ad caeli cardinem supremum: ascendam super altitudinem nubium, Angelorum omnium influxus in suos inferiores, & ope-

rationes mihi arrogabo, illas ego faciam. Et has quidem ascensiones in corde suo disposuit sua ipsius virtute: itaque dixit; Euadam altissimo similis; neque eius opera indigeo vlla. Fuit haec Luciferi ascensio stolidissima, & supra quam dici posset pestifera; tertiam Angelorum partem peruertit. Quo factum est, ut qui ex diuino auxilio & gratia per humilitatis descensum salutarem mereri potuit ut in caelum ascenderet, & sempiternam beatitudinem, iusto tamen Dei iudicio & potentia in infernum sit detractus, & in profundum lacus, magno proelio à Michaële & eius Angelis superatus, atque in terram cum desertoribus spiritibus proiectus. Nam vbicumque est, illic secum ignem suum circumfert, ibi suum habet infernum & lacum. Proiectus è caelo Satan perpetuo idem dicit, & obstinatus dicit, horrendum frendens in sua condemnatione; Ascendam, exaltabo, sedebo, ascendam, similis ero altissimo: similiter fremunt Demones omnes. Quod quum non possint assequi, & poenas dent aeternas quod voluerint, ad idem tamē homines nunquam cessant instigare impotenter, Deo ad mortalium spirituale exercitium, & pietatis prouentum illud permittente, & ad diuinitatis gloriam; ita sit ad poenam spirituum malignorum ampliorem. Ita Eua insibilauit; Eritis sicut Deus, similes eritis Altissimo: similiter obtrudit omnibus: sed qua via? per superbiam & inobedientiam, quemadmodum ego feci, ita vos me imitmini, & in caelum ascenderis, nec vobis humi erit rependum. Nam quorsum nititur omnis tentatio, nisi ut deserto Deo per superbiam spiritum perueras ascensiones statuamus, & nostras cupiditates adoremus, atque adeo Diabolum instigatorem quasi pro Deo in caelo collocemus & veneremur? quo ipsi nihil acceptius esse potest. Et hoc quidem machinatur Diabolus, etiam apud fideles homines dolose, quod in infidelibus & haeticis aperte & impudenter facit; ut exalcent Satanam supra astra caeli, statuam in monte testamenti, & in lateribus Aquilonis, & euehant super nubium altitudinem, neque tantum faciant similem Deo, sed Deum, quod ipse tamē ausus non fuit expetere. Itaque & Satan, & eius satanici spiritus, & prauaricatores homines in ascensiones insanas stolidissime incumbunt & miserrime: quod quum faciant, nihil

Apo. 12

Gen. 3.

aliud quàm in descensionibus, & casus calamitosos incurrun: sic enim significauit Dauid, *Psal. 72.* quum dixit, Deiecisti eos dum alleuarentur: *Luc. 10.* sic vidit magnus IESVS Satanam de caelo cadentem, & qui eius ascensiones sequuntur in suis superbijs cadentes. Contra verò omnipotens Deus exaltauit semper humiles descensiones, & in ijs summas ascensiones constituit in Christo, quem mortalibus proposuit humilitatis exemplum excellentissimū. Quid enim aliud carnem sumens Filius Dei, quid, cum crucifigi se passus est, quàm descensiones diuinas nos docuit, in quibus diuinæ essent ascensiones? Nam propterea exaltauit ipsum Deus, & dedit illi nomen quod est super omne nomen. O potentes Christi descensiones! ô excelsas humilitates! Vides, bestia Lucifer, tuas ascensionum amentias subuerti atque præcipitari, sublimari verò submisionibus à Deo in filio suo? Quid altius filio Dei? si enim exaltari altius non potuit in diuinitate, quum consubstantialis sit Patri suo & coæternus: tanto tamen odio insanas tuas ascensiones habuit Deus, tanto amore humiles descensiones complexus est, ut voluerit carnē filium suum sumere, in qua posset descendere atque humiliari. Quis enim maior esse descensus potest, quàm si infinitus fiat finitus, immortalis mortalis, & mortuus? Hoc factū in Christo est, & quidem perfectissimè per hypostaticam diuinæ naturæ & humanæ in diuina persona vnionem. Simul ad hanc descensionem aliquos adiunxit Christus diuinos descensus & humilitates: submissè natus, nutritus, versatus inter homines est; donec in illam se daret passionis, crucis, & mortis vltimam exinanitionem, & descensus profunditatem: cum qua coniunxit & illum ad inferos descensum; ut nihil esset vel humilitatis vel descensus quod non obiret excelsus IESVS. Disponebat autem diuinas ascensiones in corde suo & pro se & pro nobis: illæ enim submisiones fontes erant diuini earū quæ sunt consequutæ exaltationum. Ascendit ex inferis ad vitam, non qualem posuerat pro nobis, sed ad immortalem & cælestem; tandem excellentissimo triumpho in cælum ascendit. Implestis, filiæ Sion, mentem & cor meum pijs & salutaribus descensionibus atq; ascensionibus: intelligimus disponendas quidem semper esse ascensiones in cordibus nostris, sed in auxilio & gratia quam nobis obtulit Christus. Verum illud præterea à vobis

postulamus pro vestra charitate in omnes, ut hodiernæ ascensionis mysteria nobis exponatis. Audite illud primū, præparāda esse corda vestra feruenti humilitate & oratione, ad salutarem ascensionis Christi cum Angelis & Sanctis eius meditationem, & cogitandum ascensionem illam nostrarum esse ascensionum causam. Ascendit enim Christus in cælum quā erat homo, & ad diuinam illam sublimitatem, & gloriam, & potestatem; vnde intelligimus ad nos diuinam bonitatis eius efficaciam deriuari, ut ex alijs Christi mysterijs: quæ virtus suo etiam gradu per piam meditationem & cōtemplationē communicatur: ea verò in nos vberius influit, si verè Christo vniamur fide, spe, & charitate, diuinis virtutibus, & Spiritus sancti donis. Obierat iam suam in terris legationem Dominus: nihil aliud quàm finis erat imponēdus, & cōsummatio mysteriorum omnium; ut non solum mortuus esset Christus propter peccata nostra, & resurrexisset propter iustificationem, sed ut in cælum ascenderet propter nostram glorificationem. Celebranda est, fratres, perfecta Christi ascensio. Is enim qui ascendit, ille est qui descendit primū ad inferiores partes terræ ex morte; ut nullus esse possit ascensus maior, siue vnde ascendat consideretur, siue quō. En Christus consistit in monte Oliuarum summo misericordiæ opere & charitatis impleto; consistit in eo monte super quē stabit cum venerit iudicare viuos & mortuos: significat verò se ad cælum ascendere, ut ad dexteram Dei Patris sedeat, & illam iudicandi potestatem accipiat. Ascendis, Christe IESV, in cælum, & tamen tu montem Oliueti fecisti cælum & paradysum; vbi enim cælum & paradysum, nisi vbi habitat Deus? At in te inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Vbi cælum & paradysum, nisi vbi videtur Deus à sua creatura? At hīc videtur Deus ab Angelis, & eō magis hoc videtur cælum quàm illud fuerat hactenus, quia hīc etiā ab anima tua videtur Deus, nō solum ab Angelis, videtur ab animabus omnibus quas è Limbo eduxisti. Hīc præterea est Mater tua, quæ eximium est paradysi ornamentum; sunt tui Apostoli & Discipuli; est Ecclesia tua Sponsa. Cur autem in cælum vis ascendere benigne IESV? mane nobiscum Domine: hinc potestatem exercere poteris in cælo etiam, non solum in terra; ascendes autem posteaquam iudicaueris orbem vniuersum.

Eph. 4.

Col. 1.

Meth. 2. b.

uerſum. Non placet iſte affectus veſter mihi; vos me cognoſcere, me frui velleſis ſecundū carnem; at contrā oportet: ſimiliter ſcilicet qui ad meam aſcenſionem conuenerant cogitabant vel deſiderabant; at ego illam cogitationem compeſcui, & meam quidem præſentiam corporalem non abnui, ſed quando eſſet futura, in eo interdixi ne eſſent curioſi: ſimul ſignificauī quæ dicitis omnia & potentiūſ, & glorioſiūſ, & decentiūſ è cælo me eſſe facturum: voces Prophetarum adimplendas; neque mihi expectandum vt præmium laborum accipiam. Eſt alioqui fructuoſiūſ proſuſ futurum, vt quem affectum nunc ſentitis, illum exuaris, & in ſpiritualem conuertaris; vt fides veſtra alatur, & ſyncera in me charitas, donec venero ad finem ſeculorū, vbi præſentia mea corporalis nihil imminuet animorū perfectionē, ſed augebit etiam diuinitus in gloria ſempiterna. Erat conuentus cæleſtis in monte cum Chriſto: contemplantini verò Chriſtum, eius diuinitatem, ſummam animæ gloriā & corporis, geſta ea omnia conſiderate, ea omnia animum veſtrum implebunt diuina luce & ſuauiſſimè. Recreabit quidem animum veſtrum conſpectus militiæ Angelorum & animarum beatarum, Virginitatis Matris Dei ſacroſanctæ, Apoſtolorum, Diſcipulorum, ſanctarum mulierum, Eccleſiæ ipſius; verū ad ſe trahit Chriſtus totam animæ veſtræ intentionem, totum cordis affectum. Illic omnia veſtra deſideria reſciuntur, ibi mentis tenebræ diſſipantur, ſuccedet ſplendor cæleſtis luminis; ibi volūtas ſummum bonum inueniet, in eo conqueſcet; ibi deguſtabitur ſignificatio quādā gloriæ ſempiternæ. Simul intelligetis non ablatum iri dona illa à vobis per aſcenſionem Chriſti in cælum, ſed ea cum Chriſto aſcendente cæleſtes aſcenſiones atque acceſſiones eſſe acceptura. Charitate autem in Chriſtum inflammatimini, vbi illū videritis aſcendere, & proſciſci in gloriā ſuam. Neque mouebit vos quòd præſens non ſit corporaliter atque viſibiliter; mouebit magis & placebit quòd viam ante vos aperuerit, quòd ſedeat ad dexteram Patris, quòd conſidere vos faciat in cæleſtibus in ſpiritu, quòd ſedes æternas inter Angelos vobis paret, quòd Eccleſiam inde & animas veſtras gubernet, quòd inde in cælo & in terra regnet, quòd humanam naturam in cælum euexerit, quòd hoc diuino facto docuerit cæleſtem vitam nobis eſſe viuendam, non

terrenam. Summā ergo dedit lætitiæ cauſam aſcendens in cælum magnus I E S V S; nec indoluerunt Diſcipuli illo in cælum aſcendente; mirati ſunt potiūſ diuinam eius potentiam & maiestatem: itaque magno cum gaudio Hieroſolymam reuerſi ſunt; ita *Luce. 24.* erant inflammata omnium corda diuina luce atque ſuauiſſimè. Sentiebant igitur in ſe quòd in Chriſto videbant; afficiebantur enim diuinitus geſtis omnibus Chriſti: quocirca cum primū leuauit manus I E S V S, leuari ſimul inceperunt omnium corda, & ſpiritus exultare, & aſſurgere fixis oculis ſuauiſſimè in manus eius qui creauerat cælum & terram, quæ cruci affixæ fuerant pro mortalium ſalute. At quando ſibi à Chriſto viderunt benedici, & ſimul attolli illum in aëra ad cælum, & vim diuinam è Chriſti manibus & benedictione in ſe aduerterunt illabi dulciſſimè, ſimul intellexerūt myſterio fieri, quòd dum benediceret illis recederet; vt ſignificaretur ad aſcenſum noſtrum in cælum opus eſſe virtute cæleſti, ſimul deceſſum illum corporalem & viſibilē vim habere benedictionis, & quòd ab I E S V recedente plura eſſent dona accepturi. Erāt copulata omnium corda cū Chriſto aſcendente; aſcēdebat Chriſtus, aſcēdebāt eorum corda in ſpiritu. Effundebatur è Chriſto, & eius aſcenſu, diuinorum vnguentorum cæleſtis fragrantia, quæ eliciebat illas voces; Vnguentū effuſum aſcenſio tua magne I E S V; Trahe nos poſt te Deus I E S V, in odorē vnguentorum tuæ aſcenſionis curremus, tecum aſcendemus. Diligunt te quas feciſti tuæ adoleſcentulæ, animæ puræ, & amoenis floribus, virtutum vernantes. Quòd ſi adoleſcentulæ currūt poſt I E S V M, quid *Gen. 1.* *חַיִּלְהָא* haalmah, id eſt illa Adoleſcentula, illa Virgo abſcondita & ſacroſancta, quæ I E S V M cōcepit & peperit, Regem Regum, Emmanuelē I E S V M, quæ omnium adoleſcentularum eſt Regina? Quid hæc aſcendente filio, quid ſentiebat, quid agebat? Id nos exprimere non poſſumus; tu ſcis, magne I E S V, qui ſolus illa maior es, qui illam ſecundū humanitatem tuam donis excellentibus ornaſti. Ergo nobis illud eſt reſiduum, vt quantum fuerit eius gaudium, quanta exultatio, quā ſublimis animi eius aſcēſio, exponere neſciamus; tantum conſitemur longè fuiſſe ſuperiorē quā omnium adoleſcentularum: & te in illius donis, magne I E S V, benedicamus atque adoremus, & illam ſecundū te. Proſequeban-

tur te tua virtute ascendente, excelsē IESV,
cum exultatione & iubilo Angeli & animarū
sanctarū, Angeli etiam suis tubis clangebant
tibi diuinas laudes, conſequebatur in ſpiritu
ē terra te piorum Eccleſia; tui verō conſpectū
exhibuiſti omnibus, benigne IESV, donec
oculi pleno obtutu aſſequi potuerunt: excep-
pit te deinde nubes preclara ab omniū oculis,
vt ponerēs nubem currum & aſceſum tuum.
Et mirum non eſt ſi libenter vtiur miniſte-
rio nubis ſapiens IESVS, & in mōte, & hic,
& ad iudicium veniens: voluit enim Eccle-
ſiā ſuam ſignificari per nubem, & in ea ſuam
preſentiam, clementiam, arque fecunditā ē.
Illud verō ſingulari priuilegio fecit Chriſtus,
vt principiū fidei aſceſſionis eius in calū con-
ſtaret euidentia, finis & conſummatio pura
fide. Inde porro celerrimo motu (ambulat
enim ſuper pennas ventorum) intulit ſe cali
empyrei altitudinē ſummā magnus IESVS:
ibi à Patre exceptus diuino honore, & collo-
catus ad eius dexteram eſt; vt vbi ſemper fuit
quā Deus diuinitatis gloria, beatitudine, &
iudiciaria poteſtate, quas ab æternitate cum
Patre poſſidet; ibi collocaretur quā homo ex-
cellentiſſimē ſupra omnes creaturas gratia &
gloria, & tanta eſſet eius gloriæ ſublinitas, vt
idem Dei honor ſimul vnitate Dei humanita-
ti deferretur, & in ſolio diuinitatis collocare-
tur Deus homo, mundum gubernaret, & par-
ticularibus iudicijs homines iudicaret, extre-
mum illud & vniuerſale iudicium in finem
temporum referuans. Quum hæc in calo
gerebantur, incomparabilis agebatur inter
calires lætitia & iubilatio de alijs Chriſti my-
ſterijs; illa etiam ſingularis, quod Angeli ſuas
vacuas ſedes videbant impleri, & proſpicie-
bant omni ex parte implendas, & conſeſſu-
ros electos homines cum Chriſto in calo in
cōmunionē gloriæ & iudiciariæ poteſtatis.
Exultabant verō eō impenſius beatæ animæ,
quod in ſe percipiebant illa bona compleri,
eſſe complenda in alijs electis hominibus; læ-
tabantur ſe ab inferno, & à peccato, & Da-
monū ſæua tyrannide & captiuitate liberatas,
& in ſeruiturē glorioſā Dei omnipotētis eſſe
aſſeruas. Videbāt ē Chriſti manibus omni be-
nedictione pleniffimis hominibus cōmuni-

cari dona ampliſſima, cuius communicatio-
nis à Patre acceperat ille facultatem. Silentio
porrius humili, & tacitis laudibus, quā ver-
bis, qui agebatur in calo triumphus celebrari
à nobis debet: ſit Chriſto gloria ſempiterna.
Sed quid interea Apoſtoli? quid Eccleſia? In-
tenſos in calū oculos cuncti habebant. Sed
quæ erat eorum meditatio & laus? Eadem
illa quæ Angelorum, reuelante Chriſto; eadē
cogitabant, & ſua fide contemplantur, in
illis recreabantur eorum corda & ſpiritus, &
laudabant Deum in excelsis. Sentiebant verō
diuina virtute vt in Chriſto illa fieri, ita in ſe
cum Chriſto: coniungebantur in iſtis ſpi-
rituales illæ conſolationes, quod conuiuificati
eſſent Chriſto, quod concretificari: addeba-
tur in gratiæ & conſolationis cumulū, quod
ſentiebant ſe in ſpiritu per gratiam Chriſti
ſingularē calo inferi, ad conſeſſum Chriſti
leuari. Magnus triumphus agebatur in calo,
magna celebritas & exaltatio. erat in terra: &
in hoc quidem erant Apoſtoli omnes; verū
faciebat rerū magnitudo, & ſpiritus reſectio
quæ ē calo & Chriſto ad ipſos deriuabatur,
vt non mente ſolū, ſed oculis & ſenſibus in
calū erecti eſſent. Quibus rerum externa-
rum ſignificationibus finem dederunt Ange-
li, quorum verbis confirmati quidem omnes
in rebus ſpiritualibus ſunt, & edocti tum alia,
tum etiam illud, circumſpectū vtendum &
modèſtē in oratione exterioribus ſignifi-
cationibus, vbi cōtingūt interiores conſolatio-
nes; & in conuentu Eccleſiæ illas eſſe repri-
mendas, gaudium retinendum, & bonas ani-
mi inſpirationes. Ita affecti Hieroſolymam
reuerterunt Apoſtoli ē monte Oliueti, & ce-
leſtibus myſterijs; quibus vita noſtra in calos
euocatur, vt etiam ſi anima in hoc corpore &
ſæculi neceſſitatibus viuamus, ſpiritu tamen
continenter ad calū ſpectemus, illuc aſcen-
damus, illic viuamus; & ſapiamus non quæ
in terra, ſed quæ in calo ſunt, vbi Chriſtus eſt
in æternā gloria Patris ſui. Hinc etiam dica-
mus in oratione verſari, & ſpiritualibus men-
tis leuationibus deuotē, ſapienter, & fructuo-
ſe, ad gloriā IESV Chriſti Domini & Dei
noſtri. Amen.

SACRA

SACRA DIES PENTE- COSTES.

ACT. II.

In cxxvij. imaginem adnotatiuncula.

cxxvij.

- A. Hierusalem, & locus in monte Sion, in quo hac facta sunt mysteria. 149.
- B. Cenaculum in ea domo, in qua instituerat Eucharistiam Dominus ibi erant sedentes.
- C. Confident omnes ordine.
- D. Sedet in medio beatissima Virgo Mater, omnes summa cum expectatione & deuotione.
- E. Fit repente de celo sonus tamquam aduenientis spiritus vehemens, & replet totam domum.
- F. Apparent lingua tanquam ignis, qui sedet super singulos, & repleti sunt Spiritu sancto.
- G. Incipiunt eloqui varijs linguis Dei laudes.
- H. Ad hanc vocem conuenit multitudo, mente confunditur, stupent, mirantur; nonnulli tamen irriident.
- I. Stans autem Petrus leuat vocem suam, concionatur ad illos diuina efficacia.

ACTVVM II.

Et dum complerentur dies Pentecostes, erant omnes pariter in eodem loco. Et factus est repente de celo sonus tamquam aduenientis spiritus vehemens, & repleuit totam domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispersitae linguae tanquam ignis, seditque supra singulos eorum; & repleti sunt omnes Spiritu sancto. Et ceperunt loqui varijs linguis prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in Hierusalem habitantes Iudei viri religiosi ex omni natione quae sub celo est. Facta autem hac voce, conuenit multitudo, & mente confusa est; quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. Stupebant autem omnes & mirabantur, dicentes: Nonne ecce omnes isti qui loquuntur, Galilaei sunt? & quomodo nos audiuius unusquisque linguam nostram in qua nati sumus? Parthi, & Medii, & Elamitae, & qui habitant Mesopotamiam, Iudeam, & Cappadociam, Pontum, & Asiam, Phrygiam, & Pamphylia, Aegyptum, & partes Libyae quae est circa Cyrenen, & aduene Romani, Iudei quoque, & Proselyti, Cretes, & Arabes, audiuius eos loquentes nostris linguis magnalia Dei. Stupebant autem omnes, & mirabantur, ad inuicem dicentes: Quid nam vult hoc esse? Alij autem irridentes dicebant quia musto pleni sunt isti. Stans autem Petrus cum undecim, leuauit vocem suam, & locutus est eis: Viri Iudei, & qui habitatis Hierusalem vniuersi, hoc vobis notum sit, & auribus percipite verba mea. Non enim, sicut vos aestimatis, hi ebrij sunt, cum sit hora diei tertia; sed hoc est quod dictum est per Prophetam Isai: Et erit in nouissimis diebus, dicit Dominus, effundam de Spiritu meo super omnem carnem: & prophetabunt filij vestri & filiae vestrae, & iuuenes vestri visiones videbunt, & seniores vestri somnia somnabunt. Et quidem super seruos meos & ancillas meas in diebus illis effundam de Spiritu meo, & prophetabunt: & dabo prodigia in caelo sursum, & signa in terra deorsum; sanguinem, & ignem, & vaporem fumi. Sol conuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus & manifestus. Et erit, omnis quicumque inuocauerit nomen Domini, saluus erit.

ADNO-

A. **V**rbis Hierusalem pars describitur, & mons Sion, ut intelligatur venisse Spiritum sanctum in Discipulos in monte Sion congregatos, in eadem domo ubi sacre Eucharistie sacramentum & sacrificium instituerat Christus, non in eodem cenaculo, sed in superiori, ut ante ea ex traditione annotatum est.

B. Canaculum amplum ubi erant sedentes Apostoli & Discipuli in oratione suspensi, eodem die expectantes à Christo donum Spiritus sancti quod promiserat. Erat autem omnium unus animus & cor unum suavi quadam deuotione perfusum: preparauerat enim eorum cor & mentem è calo Christus, ut digne Spiritum sanctum accipere possent & fructuose.

C. Ceterum rationi & scripturæ consentaneum, quod traditio Ecclesie, & imaginum usus habet, ut beata virgo Mater Maria interesset mysterio: perseuerabant enim post Christi ascensionem Apostoli unanimiter in oratione & obsecratione, cum Maria matre IESU, & mulieribus, & cognatis eius.

D. Primarium igitur locum habebat in sacro confesso Mater Dei Maria; circum ipsam ponebantur mulieres, ordine suo sedebant Apostoli & Discipuli. Venit beata illa hora tertia, quam non dubium quin Virgo Mater præsiceret: & ecce mittunt Pater & Filius in sanctum cõfessum infinitum suum amorem, quem in æternitate spirant sibi consubstantiali & coeternum. Verum quando, quo pacto, quibus signis? hæc audiamus deinde, fratres, ac reuerenter. Completi erant tunc primū dies omnes Pentecostes, aderat quinquagesimus dies post Pascha nouum, id est post resurrectionem Christi, ubi vera illa completa est mortalium liberatio: mortuus enim Christus est propter peccata nostra, resurrexit propter resurrectionem nostrā & iustificationem.

E. Et ecce tibi repente factus est è calo sonus. Repentinus sonus è calo factus excitat atque attrahit ad diuinitatem vehementissime quidem, suauissime tamen corda omnium; vehementius eorum qui erant paratiores ad diuinos afflatu recipiendos: quare plenissime excitauit atque attraxit cor Virginis Matris Dei Mariæ, deinceps suo ordine reliquorum. Neque verò sonus ille tantum erat, sed simul vox, ut appellat Lucas. Quid igitur significabat ille sonus, illa vox? Aperiri viscera misericordie & amoris Dei nostri Patris & Filij in Ecclesiam, mitti illū amorem, qui in æternitate erat in Patre & Filio, ab utroque uno principio vera spiratione produ-

ctus. Et sonus quidem hoc significabat: quid spiritus vehemens replens totam domum, & infusionem infiniti Spiritus & amoris, qui feruida illa & efficaci virtute in omnium corda fortissime ac placidissime infusebat diuinitus, & non solum animos præsentium omnium summa cum dulcedine replebat, sed in totam etiam domum, hoc est Christi Ecclesiam, iam inde erat redundatura copiosissime.

F. Quid hic sonus, quid vehemens afflatus attulit? Ignem linguas, quasi ex uno igne diuino in singulos distribuitas, singulis insidentes. Refertur enim verbum ad rem unam, Spiritum scilicet, ut intelligamus vim illam diuini amoris igne fuisse inflammata, que non solum faceret ut membrum illud vocis artifex predicaret Deum, atque laudaret excellenter, sed ut & omnia etiam viscera, ossa omnia interiora & exteriora Dominum benedicerent.

G. Quid igitur tandem per hæc signa Deus operatus est? Repleti sunt omnes Spiritu sancto, plenitudinem acceperunt charitatis, fidei, atque spei, virtutibus ac donis sunt impleti, sapientia, intellectu, consilio, fortitudine, scientia, pietate, timore Domini: que dona, que virtutes robur simul & firmitatem atque efficaciam acceperunt pro singulorum diuina vocatione ac propria functione. Itaque ceperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis.

H. Loquebantur quidem tunc non Hebræa solum lingua, sed varijs diuersarum nationum, verum facultatem simul acceperat, ut una lingua loquentes à varijs nationibus intelligerentur: ut intellexerunt Petrum loquentem omnes qui conuenerant. Loquebantur autem primum quidem omnes simul dulcissimo concentu, quasi in Ecclesia choro.

I. Verum statim vi Spiritus domo egressi, quā iam ad sonum & vocem cōmotā multitudo conuenisset, palam Petrus, & Apostoli, & Discipuli similiter atque domi fecerant varijs linguis Dei magnalia predicabant; maiestatem Dei, magnitudinem, bonitatem summo consensu, concentu suauissimo, insolita quadam oratione diuinitus efficaci concelebrabant. Commoti prius erant & excitati multitudinis animi ad vocem è calo auditam; audientes verò Apostolos & Discipulos suis linguis laudare Deum tantā virtute, tam inusitata eloquentia, mente confunduntur omnes, mirantur rei nouitatem & magnitudinem, stupent omnes: erumpunt denique in varia iudicia, etiam in obmurmurationes, alij quidnam

quidnam hoc sibi vult? Quorsum hæc spectat nouitas? Agnoscebantur Apostoli & Discipuli IESV: partim verò timebant; partim in dubium rei euentum reuocabant; alij apertè deridebant, multo plenos, & ebrios dicebant. Cōtemplare hic Angelos, qui è calo elapsi Spiritus sancti prosequuti erant, tum tutelares singulorum, unum etiam è prima hierarchia, qui Maria Matri Dei obsequabatur; tum Michael

Ecclesiæ Principem cum caelesti iubilo & exultatione interesse, ac mysteria Spiritus sancti, infinitamque bonitatem laudibus efferre: alios Angelos per sonum monere multitudinem, vt conuenirent ad rei miraculum: non deesse tamen paruulos & abiectos Demones, qui persuadeant Apostolos è vino delirare;

I. Quos tamen vis orationis Petri diuina, & ministerium Angelorum abegit.

MEDITATIO.

O Ineffabilem Dei misericordiam & misericordias! O benignitatem & beneficia adoranda! Filium suum miserat Deus in mundum, expleuerat ille eius mandata, pro nobis mortem subierat, resurrexerat, docuerat Apostolos & Discipulos, & antea copiosè, & post resurrectionem excellenter, ascenderat in caelum, & qui fuerant in carcere liberauerat, & fecerat cali esse captiuos, hoc est secum congregare ex inferno liberatos: ad dexteram sedebat Dei Patris, omnem acceperat potestatem siue in calo, siue in terra. Quid Ecclesiæ, quid mortalibus facere potuerat quod non fecisset Deus? Et tamen nunc quasi de integro mittit Spiritum sanctum. Si eius nomen benedictum in æternum: diuine fecit, facit, & faciet omnia. Sunt quidem mirabilia operacius solius & gloriosa; verum absconsa & inuisa nobis: sed tamen quæ timentibus eum, & quibus probationem inducit, soleat sua benignitate Deus denudare, & thesaurizare super eos scientiam. Oro te, omnipotens Domine, vt ita in me fiat; concipiam timorem tuum, accipiam tuæ manus probationem, vt ita intelligere possim mirabilia legis tuæ. Oro & te, custos Angele, vt meam apud Deum ignauiam & infirmitatem iuues: me enim illud bonitatis & misericordiæ Dei miraculum mouet vehementer, mitti post Christi missionem, post eius vniuersam in homines œconomiam, mitti Spiritum sanctum in Ecclesiam: doce me Angele Dei. En tibi hæc etiam missio ad œconomiam & mysteria Christi spectat. Nā cuius fuit huius sacræ missionis meritum? nōne Christi? cuius precibus datum vt mitteretur Spiritus sanctus, nōne IESV Christi? Ego, inquit, rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis, qui maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis. Est quidem apud Deum aduocatus vester Dominus & vester & noster IESVS, est vester paracletus & cōsolator IESVS, est vobiscum vsque ad con-

summationem seculi, & hoc erat satis futurum: sed est copiosa apud eum redemptio & misericordia, vt enim copiosi fuerunt & exundantes passionis & mortis dolores & cruciatus, ita gratia Dei & dona in nos copiosa & exundantia. Erant multa præterea quapropter missus est Spiritus sanctus. Ea docendi erant Apostoli; quorum adhuc non fuerant capaces: hæc vt doceret Christus, misit Spiritum sanctum, qui illos doceret omnem veritatem, & omnes diuinas traditiones; neque quicquid esset noui amplius quod fidei addi posset, sed quæ erant accepta à Christo, quæ ab Spiritu sancto, eorū esset doctrina in Ecclesiā & expositio cōstans & perennis. Sed cur antea Spiritus datus non fuit? Quia non fuerat IESVS glorificatus. Acceperunt quidem Spiritum Apostoli ante ascensionem Christi, sed non illam excellentem Spiritus abundantiam & dona quæ postea acceperunt. Nam promeritus erat sibi gloriam suam Christus, quam adhuc non acceperat: oportuit igitur illius consummari gloriam, priusquam illa cōsummatio in Ecclesiam redundaret, & dari hominibus ab eo dona ex suorum meritorum & donorum quæ acceperat affluentia. Plenitudinem porrò diuinæ magnificentiae adora nobiscum. Misit Deus filium suum in mundum, vt mundus per illum saluaretur: itaque Deum vidit omnis caro, in carne vidit salutare Dei, Deū audiuit & contrectauit homo. Nec fat hoc fuit: ostendit se ter in voce è calo Pater; in baptismo Christi, in transfiguratione, in templo, quum ad Christum accederent Gentiles: reliquum erat vt Spiritus sanctus aperius manifestaretur hominibus. Fuerat antea manifestatus in columba, nunc in sono caelitus factō, in Spiritu vehemēti, in linguis igneis manifestatur. Verè magnus est Dominus Deus, & magna virtus eius & misericordia. Attulisti mihi latitiam & lucem custos Angele: sed obsecro te per Christum, vt pergas mihi

Psa. 129

Joan. 7.

huc est alia huius Sacramenti celebritas, ut per manus impositionem daretur Spiritus sanctus baptizatis, & linguarum donum effunderetur; ut tandem suo Confirmationis Sacramento ita nobilitato & veluti confirmato Ecclesia vteretur in quo etiam si illa signorum maiestas non adhiberetur, vim tamen Sacramenti fideles acciperent, cuius est ab eo die ductum initium. Refecisti spiritum meum, Angele Dei: sed perge, obsecro; qualis ille sonus, ille spiritus, illa vehementia, illa lingua, ille ignis fuit? Caelestes fuerunt illae creaturae ex tempore à Deo creatae, ut in illis ostenderetur Spiritus sancti aduenientis maiestas & efficacia. Neque enim ille status ex communi ventosae linguae vel ignis, vulgaris erat lingua vel ignis: ubique Lucas per similitudines expressit rerum illarum virtutes; quas ipse quidem intelligebat in Spiritu, Ecclesiae vero per earum similitudines eundem Spiritum & veritatem significabat: ut ex similitudine sensibili & inuisibili vos assurgeretis ad rerum, quae indicabantur, spirituales cognitionem. Factus est repente de caelo sonus. A quo? A tota quidem Trinitate, sed à Patre & Filio ex personarum proprietates; ut enim ipsi mittunt Spiritum sanctum, ita & hic sonus, & status, & lingua ad ipsos referri sua proprietate possunt: representant tamen signa illa Spiritum sanctum. Porro conceptus primum hic sonus est diuina virtute à caelo ipso, & totum caelum prius impleuit, excitauit mentes Angelorum omnium & beatarum animarum, ad admirandum Dei opus contruendum: è caelo resonauit in domum ubi erant unanimiter simul confidentes, magna cum animi tranquillitate horam expectantes in qua impleretur virtute ex alto, & baptizaretur Spiritu sancto & igni, summa Dei dona summa cum deuotione praestolantes; quasi sedes futuri in quibus sederet Spiritus sanctus. Non est templo illatus ille sonus, tamen in illo frequentes erant Apostoli illis decem diebus; noui enim erat ille sonus testamenti, non veteris: nouum templum fundabatur, vetus designabatur deferendum; & fiebat tunc quidem destitutionis illius initium. Erat autem sonus ille vox, significabat enim diuina illa mysteria quae gerebantur; Spiritum sanctum qui mittebatur, gratiam & dona quae Discipulis conferebantur. Et quam potenter esse vox significat ior, quam sonus qui illa auribus internis per sensilem & exterior.

rem auditum ingerebat? Et factus ille sonus est de repente. Spiritus sanctus enim ubi vult spirat, & nescis unde veniat, neque quò vadat. Habet videlicet vim nostrum spiritum occupandi, & in alium mutandi, & in diuinitatem usque rapiendi, ubi infinita est virtus, ubi ex caligine effulget Deus. Et certe repente fit, quod à diuinitate in creaturam fit, quae ex se neque mereri quicquam potest, nec percipere vel prauidere. Sed qualis erat ille sonus? Erat quasi spiritus vehementis. Flatus tamen aeris huius non erat, sed quasi ex aere; spiratio non vehemens siue violenta, sed quasi vehemens, quali violenta. Erat enim excellens & diuina quaedam creatura sonus ille, imperfectiones non habebat violenti flatus, vel impetum, vel coactionem, vel emotionem, sed suauis erat, benignus, certus & securus, & in diuina suauitate, benignitate, certitudine, securitate, omnem habebat virtutem, omnem veritatem cordibus ingerebat, neque in his omnibus tarditatem ullam nouerat vel difficultatem. Et repleuit totam domum. Quam illam quidem ubi erant sedentes exterius; in qua alioqui domo erant perseverantes unanimiter in oratione & obsecratione cum mulieribus, & Matre IESU, & fratribus eius. Ea erat Ecclesia Christi, quae quum vna perseueret ad consummationem usque seculi, ea simul illo Spiritu complebatur. Et sonus quidem ille & spiratio impleuerat domum, corda fidelium, Ecclesiam totam; & satis esse videri poterat tanti doni excellentia ad animarum sanctificationem, praesentim quum in eo essent linguae internae, quibus psalleret in cordibus suis Deo; verum erat Spiritus in proximum exerendus, docenda omnes gentes, pugnandum aduersus omnem impietatem, debellandum Princeps potestatis aeris huius, rectores tenebrarum harum, & spiritualis nequitiae in caelestibus conculcatae, mundus sub iugum crucis mittendus. Hoc fuit quapropter linguae sunt datae, propter Spiritus sancti ad verbum cognitionem: Verbo enim Dei erat bellum contra omnes aduersarias potestates gerendum, & erat locuturus Spiritus sanctus quaecunque audisset, & è Verbo Dei Christo accepturus quae annuntiaret. Admiranda fuit haec linguarum ad verbum allusio. Sed velut ignis erant linguae. Erant rursus alia caelestis creatura: erant linguae non igneae, sed quasi ignis, & supra quam ignis lucide penetrantes, fortes, purgatrices, absumptices: linguae enim

T t fabri.

Joan. 3.

Sap. 7.

Act. 1.

Ephes. 6.

Gregor.

Nata.

in orat. in

san. Pen.

Joan. 16.

fabricatae sunt Verbi diuini artifices, quæ vim haberent illuminandi mundum, ad interiora cordium penetrandi, diuina potentia purgandi qui se purgationi permitterent, aduersus autem repugnantes absumendi vim habebat diuinam. Hanc virtutem habebant Spiritus sancti linguæ quæ hodie sunt donata, quæ vis vsque ad seculi consummationem perseuerabit: non dantur quidem linguæ sensiles, dantur tamen in Spiritu efficaces. Sed cur dissipata? Quia Spiritus Dei vnicus quidem est, sed simul multiplex, diuides vnique sicut vult suorum donorum partes & prerogatiuas: quod quum facit, vnitate tamen in donorum varietate tribuit & conseruat. Dabatur omnibus qui in domo erant Spiritus sanctus, sed tamen Mariæ Virgini maximo dono, magno secundum hanc Apostolis, magno item omnibus iuxta diuinæ sapientiæ suauem distributionem. Et repleti sunt omnes Spiritu sancto. O infinita diuinitatis potentiam! O immensam & ineffabilem diuinæ muneris largitatem! Varia effunduntur dona & inæqualia, & tamen suis donis replentur omnes: quasi videas hic expressam similitudinem celestis gloriæ.

1. Joan. 3. Nonne Deum vident omnes beati, & similes
Psalm. 16. Deo sunt? nonne satiantur gloria Dei omnes?
Joan. 14. Et tamē mansiones multæ sunt in cælo, & inæquales gloriæ celestis excellentiæ. Illud videlicet est, nihil in celesti gloria est minimum, omnia maxima, omnia excelsa, facultatem omnia nostrarum potentiarum antecellunt: & in hac excellentia variè gloriosus est Deus in Sanctis suis, & in summa tranquillitate & pace omnes Sancti diuina bonitate & iustitia fruuntur in sua gloria; neque enim possunt amplius appetere, satiatio immensitate Dei eorum omni desiderio: sit benedictus Deus. Similiter fuit in his Spiritus sancti donis: repleti quidem illis fuerunt omnes, suo tamen gradu, cum summa singuli Dei laude & gratiarum actione, nescio quid celestis illius œconomix degustantes in suorum donorum varietate. Et ceperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Fuerant quidem illis decem diebus semper in templo laudantes & benedicentes Deum; & quidē ea laus & benedictio à Spiritu proficisciebatur: nunc tamen primum dicuntur loqui varijs linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Illa priuata erat laus ad se, non publica ad alios; hæc ad omnes gentes pertinebat iam inde, & propterea varijs lin-

guis loquebatur, hoc est omnibus: propterea tanta linguarum varietate multitudo mouetur, confunditur, stupet & miratur. Non solum autem stupebant omnes & mirabantur quod suis linguis illos videbāt loqui, sed quod magnalia Dei celebrabāt: ad miraculum linguarum aliud coniungebatur miraculū diuinæ verborum virtus, harmonia, suauitas plena effectuum diuinorum. Nam si donum Dei erant insidentes illis linguæ, maius erat donū facultas illa in verba deriuata, maior vis & diuinitas sermonum ab illis linguis procedentium: magnum Spiritus sancti opus, summa in morales benignitas; verè loquebantur prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Sed quid hæc in Apostolis, quid in omnibus effecerunt? Mirificum omnium virtutum & donorum, quæ hætenus acceperant, augmentum, & confirmationem, & robur; & eo maiori excellentia, quo præstantioribus signis indicabantur. Præcellentem igitur gratiā acceperunt, quæ eorum iustitiā auctiorē coram Deo fecit & illustriorē, tum simul omnibus, quæ acceperant, donis robur additum est singulare, innumeris præterea beneficijs eorum animi & corda locupletata sunt, omnē veritatem sunt edocti, atque principali Spiritus sancti munere quæ antea portare non potuerant, ea facili ac suauiter acceperunt: sunt armati celesti panoplia, duces ac milites spiritualis & celestis militiæ sunt designati, atque adeo in aciem Dei viuētis educti, & in prælium contra mundum, carnem, Demones omnes, contra infernum, mortem, peccatum. Acceperunt igitur fidei, spei, & charitatis diuinas accessiones, tum donorum septem Spiritus sancti peculiari munere quasi ex integro, quibus virtute Spiritus sancti excellentius mouerentur. Quum verò dona illa iam cum virtutibus accepissent, insuper horū donorum nacti sunt singularia priuilegia; per sapientiā rerum humanarum ac diuinarum suauem & sublimem vno spiritus complexu mysticā cognitionē & sensum; per intellectū illarum intimam intelligentiā, & ad puram diuinamque veritatem penetrantem: consilium autem & prudentiā spiritus acceperunt, quo non solum humana, sed celestia etiam ac diuina ad salutarem praxim conferre possent; tum huius spiritus fortem & constantem operationem & perseuerantiam; ex his verò profluentem diuinam quandā ratiocinationem, & iudiciū ac sciētiā: quæ omnia dona
1. Cor. 14. picta-

pietate sanctè perficerentur, vt ad maiorem Dei gloriam, & proximorū salutem ampliorē & perfectionem referri possent: conseruarentur verò timoris sancto & immaculato spiritu, quem dona sex paterent, & quasi in ministerium & auxilium asciscerent. Ex virtutibus autem & donis vim experiebantur in corda deriuari, qua fructus spiritus & beatitudines exercerent, & contra omnes tentationes cum intrinsecas, tum extrinsecas generosè pugnarent & vincerent, ac essent omnibus hostibus terribiles. Et hæc quidem omnia ita Ecclesia tunc accepit, vt singuli sua proportionē pro ratione sui muneris, & vocationis, & gratiæ sua dona reciperent, & fieret cælestis quidam concentus, vt vtrumque ita donorum, ille auribus externis, hic internis & spiritualibus. Sed quid alij post illum diem? quā confirmationem gratiæ & rerum spiritualium adepti sunt? Minori priuilegio quàm illi, sed magno tamen; non per sonum, & vehementem spiritum, & igneas linguas, quæ propriè ad primitias spiritus attinebant, sed per impositionem manuum Apostolicarum, & donum linguarum. Quocirca quod Apostolis sonus, spiritus vehemens, linguæ igneæ; id his erat manuum impositio, effectus, loqui linguis: similiter atque primitiarum fuerat, quibus signis effundebatur his etiā Spiritus sanctus, & eius dona omnia, & robur spiritus communicabatur. Quid verò postea in Sacramento Confirmationis, quod Christus ad vsum ordinarium in Ecclesia sua esse volue-

rat? Datur gratia, dona, & robur spiritus, similiter atque in Ecclesia primitiua; illæ exterorum signorum excellentiæ non adhibentur. Effectum enim quapropter admovebantur sortitæ quum sint, iam nihil est quod adjiciantur: nam & diuinam auctoritatem obtinet Spiritus sanctus, & coarguit mundum de peccato, iustitia, & iudicio; & linguæ iam omnes credunt, & factum iam est illud quapropter vel linguæ dabatur, vel linguis loquebantur. O rerum diuinarum cælestia sacramentalia quid illa efficaciam non habuerunt, quum eorum auditio tantam spiritus excitationem faciat, tantam amoris diuini flammam exsuscitet? Veni, veni sancte Spiritus, & emitte calidus lucis tuæ radium. Veni pater pauperum, veni dator munerum, veni lumen cordium. Consolator optime, dulcis hospes animæ, dulce refrigerium. In labore requies, in æstu temperies, in fletu solatium. O lux beatissima, reple cordis intima tuorum fidelium. Sine tuo numine nihil est in homine, nihil est innoxium. Laua quod est sordidum, riga quod est aridum, sana quod est saucium, flecte quod est rigidum, foue quod est frigidum, rege quod est deuium. Da tuis fidelibus in te confidentibus sacrum septenarium: Da virtutis meritum, da salutis exitum, da perenne gaudium. Amen.

Tibi etiam gratias ago, Angele sancte, cuius auxilio hæc sum meditatus. Sint verò omnia ad Dei trini & vnus sempiternam gloriam. Amen.

Pro Dominica & festo sanctissimæ Trinitatis nullam visum est imaginem pingere; nulla enim est res creata que possit secretissimum illud, & caput omnium vel hominum vel Angelorum superans mysterium imitari: & qua dantur similitudines à Theologis, vel intellectu solo constant, vel tenues sunt, vel que difficulter imagine exprimi possunt. Alia verò imagines Patris, item Spiritus sancti, expresse sunt hætenus non semel, Christi singulis ferè imaginibus. Pro die item Corporis Christi non est posita vel imago, vel adnotatio; hæc enim superius habentur, ubi post veteris Paschæ & communem cenam, de Sacramenti & Sacrificij sacrosanctæ Eucharistiæ, & de cænis Domini noui atque æterni testamenti actum est.